

Şiir Ve Şair Üzerine

– Nihat Öner · 06 Ocak 2011

Şiir Ve Şair Üzerine

Nihat ÖNER Çalاکalem kağıda geçirilmiş birkaç mısra, mısra sonunda hece benzerliğinden kaynaklanan uyumla ifade edilemez derecede öneme haiz olan şiiri yeniden tanımlamak gerekti. Bu gereklilik değişik gazete ve dergi köşelerinde belki bazı kitaplarda anlatıldı. Ancak hâlâ bu konu kavratılabilmiş değil.

Türkiye'de şöhret kazanan insanların üne kavuşmalarının ikinci ayında bir kitap yazdıklarını ve belki ardından şair oluverdiklerini çok gördük. Halen de görüyoruz. Adam meşhur ya ne yazarsa okunur(!) Ses sanatçısına film çevirtme vs.

Bir konuma oturabilmek için evvela o konumu hak etmek gerekiyor. Şairi bol olan bir ülkenin insanları olarak Mehmet Akif gibi, Necip Fazıl gibi, Yahya Kemal gibi zihinlerde yer etmiş birkaç isim arıyoruz. Onların yerini dolduracak az sayıda şair ve yazarımızın olduğunu görüyoruz. Kitap basmış, şiir yazmış olanlarımız çok. Ancak kaliteden söz ediyoruz. Bu merhaleyi aşmış insanlarımızın sayısı az.

Şiirde anlam yoğunluğu çok önemli bir konudur. Esasen bilgiyle pek alakası olmayan, eğitilmişlikle, okul bitirmişlikle ilgisi bulunmayan şairlikte şiir mısralarının ihtiva ettiği mana genişliği, şiire kıymet biçme noktasında kayda değer bir husus. Duyguyu ve heyecanı, düşünceyi ifade edebilmek için ileri süreceğimiz, "namlunun ağzına sürülen mermiler misali" askerler mesabesinde kelimelerimiz olmalı. Kendimize has bir şairlik için de kendi besleyip, büyüttüğümüz kelimelerimiz.

Kitaplarda, sözlüklerde şiirin şu tariflerine de rastlıyoruz: Nesrin zıddı, mısralar dizini vs. Eğer şiir, düzyazının zıddı olan bir yazın şekliyse, mısra halinde yazılmış her şeye şiir demek lazım. Oysa mısra olarak yazılmış o kadar yazı var ki, bunlara şiir demek edebiyata ihanet olur.

"Her şairin bir üslûbu vardır. Ben böyle yazıyorum." Bu şekilde kendilerini güven altına alan insanlarımız var. Yazılmışları kontrol eden ve şairleri imtihan eden bir merci olmadığı ve her önüne gelenin şiir kitabı bastığı bir ortamda bu kargaşa ve karmaşanın da yaşanması şüphesiz doğaldır. Ama bu tür bir merkezîyetçiliğin de oluşması mümkün değildir. Şu aşamada hele hiç mümkün değildir. Düşünce arbedelerinin yaşandığı bir zaman diliminde zaten düşünülemez.

Sanat ve edebiyata yönelik dergilerde ve kitaplarda artışı, şiir ve denemeye dönük eserlerde artışı bir başarı olarak telakki edebiliriz. Her mesleğin bir usulü ve üslûbu vardır. Eğer ortaya konan çalışmalar bu prensiplerin paralelinde geliyorsa güzeldir. Aksi takdirde insanların zihinlerini güzellik namına, şiir ve edebiyat namına harap etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

Öğrencilerimize anlattığımız bir noktalama üslûbu vardır. Noktalama işaretlerinin kullanıldığı yerler bir bir izah edilerek eğitilir gençlerimiz, çocuklarımız. Bu iş bir kurala bağlanmıştır. Bütün bunlarla beraber edebiyat namı hesabına tüm bu kurallar ayaklar altına alınıp linç ediliyorsa bu göz yumulacak bir durum mudur?

Bir edebiyat dergisinde noktalama işaretleri hiç kullanılmaz. Birinde tüm harfler küçük olarak kullanılır. Birinde büyük harfle değil, küçük harfle giriş ve başlamalar yapılır. Bu durumda okullarda

gösterilenlere ne ilgi ne güven kalır. Edebiyatın tüm dalları gibi şiir de ciddiyet gerektirir. Toplumu ifsat edici, hayayı zedeleyici şeylerle sanat icra edilmez.

Şiiri kabında hamur gibi yoğurduğumuz ve göz yaşlarımızla, iyi niyetimizle beslediğimiz duygularımızı, insanlara iyi yolda bir çığır açmak, yol göstermek ve yine onlara ışık olmak için yazmadıkça, ne biz ne de toplumumuz mutlu olabilir. Saadet bunda gizlidir. Yazarlar ve şairler de kendi toplumlarının saadeti için çalışmalıdırlar. Kendilerini bu uğurda feda etmelidirler. Telif ücreti için, kazanç için, şöhret için değil.

Şiirde mana aranır. Aranmalıdır da. Onu sırf söz güzelliği ve vezin zevki için yazmak ve okumak insana bir şey kazandırmaz. "Bana ne vermek istiyor" sözü, her okunan şiirin ardında kendimize yöneltmemiz gereken bir sorudur.

Bugün şiire gereken önemin verilmediğinden yakınıyoruz. Gerçek de budur. Eskiler sözü tesirli hale getirmek için konuşma aralarına bazı beyitler, bazı mısralar yerleştirirlerdi. Bugün bu adet yavaş yavaş terk ediliyor. Şiir ezberleme alışkanlığı, şiir geceleri, şiir sohbetleri hayatı anlamlı kılan güzelliklerdi. Şiirin bir de cazibesi vardı. Bugün bunu göremiyoruz. Şiirin hakkını veren şairlerimizin nesli tükenmek üzere. Öte taraftan şiire gönül vermiş yeni şairlerimiz çabalıyor olsa da istenen ortam oluşturulamıyor . Okuyucu yok. Şiire bakış açısı değişmeli diyorum.Buna katkı sağlamak adına yoğun bir çalışma temposuna girilmeli,sanata da hakkı verilmelidir.

Bir çıkmazın eşliğindeyiz.Bu çıkmazı aşmanın bir yolu olmalı. Şiirle insanlarımızı barıştırmalıyız. Bunun yolu biraz da bize uğruyor. Anlaşılır şiirler yazarsak bu halk bizi okur, dinler. Kuş diliyle yazılmış şiirlerden ancak kuşlar anlayacağı için onlar okur.

Kendi dünyalarına kapanan, şiirlerinden sadece kendileri anlayan şairlerimizin de bu handikapların oluşmasına katkısı oldu. Divan edebiyatının bir çok ürünü bu içe kapanmışlığın ürünüdür. Kendi aşk ve şevklerini süslü bir dille anlattılar. Sanat için sanat yaptılar. Oysa halka bir şeyler verme gayesi güdülseydi, manzara farklı olacaktı. Bunu Divan edebiyatı dahilinde başaranlar da oldu şüphesiz.

Çölleşmiş iç dünyalarımıza su, kararmış ve katlaşmış gönüllerimize yumuşaklık ve nur, körelmiş basiretimize göz olacak şiirlerle dünyayı imar etmenin zamanı geldi. Bunu yapacak olanlar da şüphesiz gönül eri, gönüllerinin seslerine de kulak veren kalem sahipleridir. Gönümüzü mısralarla konuşturmak, kararlı bulutları yağmura dönüştürmek ve bu yağmurun rahmet olması iyi niyetlerimize bağlıdır.

Şiirin şiir olması için, şairin şair olması gerekir. Daha çok okumak ve çalışmakla, niyetlerimizi düzeltip insanların saadeti için çalışmakla daha iyi ürünlerin verileceğine inanıyorum.

Zamanın aynasında her şey görülüp gözlenecektir.